

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí, okres Frýdek-Místek

739 23 Stará ves nad Ondřejnicí 1

Identifikátor školy: 600 134 164

Termín konání inspekce: 4. – 8. březen 2002

Čj.	144 113/02-11128
Signatura	on2cv142

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu navštěvuje ve školním roce 2001/2002 320 žáků, 50 dojíždí z Krmelína. Vyučování je organizováno ve čtrnácti třídách s průměrným počtem 22,9 žáků. Od 1.ledna 2002 došlo ke změně právního postavení školy, z organizační složky obce na právní subjekt, sdružující základní školu, družinu a školní jídelnu.

Původní budova školy z r. 1878 prošla vzhledem ke svému stáří několika zásadními rekonstrukcemi. Potřeba dalších prostor byla v pozdějších letech řešena bezbariérovou přístavbou zprovozněnou v r. 1997. V ní je umístěna většina moderně zařízených a vyučovací technikou vybavených učeben, odborných pracoven a gymnastický sál. Vlastní tělocvičnu škola nemá, výuka tělesné výchovy probíhá ve sportovní hale patřící obci. V současné době poskytují dvě vzájemně propojené budovy a venkovní sportoviště s běžeckou dráhou, doskočištěm a asfaltovým hřištěm velmi dobré výukové i sociální zázemí.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola.

Průběh a výsledky vzdělávání byly sledovány se zaměřením na plánování a přípravu výuky, materiální a personální podmínky, účelnost organizace, volbu forem a metod práce s ohledem na vzdělávací efekt, využívání motivace s cílem aktivizace žáků a zvyšování jejich podílu na sebevzdělávání, včetně rozvoje komunikativních dovedností.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

1. stupeň – český jazyk a matematika

Hospitace proběhly celkem v patnácti vyučovacích hodinách (v matematice, českém jazyce, prvouce a přírodovědě) u sedmi vyučujících a to ve všech ročnících. Časová dotace obou předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu. Učivo je správně rozčleněno do jednotlivých ročníků a učební osnovy jsou plněny. Tematické plány, které učitelé zpracovali, zajišťují návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky, jsou stručné a nemají pracovní charakter. Okamžitá příprava měla až na opakující se nedostatky ve stavbě hodiny velmi dobrou úroveň, stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je až na jednu výjimku v souladu s kvalifikačními požadavky. U učitelky, která absolvovala vysokoškolské vzdělání nepedagogického směru se projevily nedostatky ve stavbě hodiny a ve výběru odpovídajících metod forem práce.

Škola má dostatek prostor pro výuku odpovídajících všem požadavkům psychohygieny. Prostorné učebny jsou vybaveny novějším nábytkem a didaktickou technikou (televizor napojený na školní okruh, video, radiomagnetofon případně zpětný projektor), která se uplatnila pouze v jediné vyučovací hodině (magnetofonová nahrávka působila jako relaxační a zároveň motivační nástroj). V každé třídě je malá příruční knihovna s literaturou používanou při výuce. Výzdoba je provedena žakovskými pracemi, názornými a obrazovými metodickými materiály. Učebních pomůcek je dostatek, podle finančních možností jsou průběžně doplňovány a modernizovány. Totéž platí o dalších studijních materiálech pro žáky a o odborné literatuře pro pedagogy.

Sledované výukové formy byly spíše jednostranné, organizační pokyny srozumitelné a přiměřené věku žáků. Málo promyšlená stavba hodin, scházející relaxační a odpočinkové

prvky měly za následek pokles pozornosti, ztrátu zájmu a snížení očekávaného vyučovacího efektu. Převažovaly frontální činnosti (společná a samostatná práce) při nichž se jen občas respektovalo tempo rychlejších žáků zadáním doplňkových úkolů. Ojedinelá skupinová práce nebyla příliš efektivní (jednotné úkoly, skupiny nebo dvojice měly omezenou možnost prezentovat a obhajovat svou práci před ostatními). Při výkladu učitelé zdůrazňovali části, které by mohly působit problémy, v případě potřeby zařazovali individuálně rozšířený výklad nebo individuální učení. Vedli žáky k pochopení vztahů a k aplikaci nových vědomostí a dovedností. Ve většině hodin byl pedagog výrazně řídicím činitelem, což snižovalo možnost řešit zadané úkoly více způsoby. Žáci většinou nebyli vedeni k sebehodnocení, hledání chyb a k jejich analýze. Další podpůrné výukové materiály byly předkládány téměř výhradně vyučujícími. Žáci sice měli možnost se k nim vyjádřit, případně je doplnit, ale jejich vlastní aktivita v tomto směru nebyla dostatečně využívána. Někteří tak přicházeli o výraznější možnost uplatnění. Vyučovací čas byl přes uvedené nedostatky využíván efektivně, bez zbytečných prostojů.

Vstupní motivace probíhala formou krátkých rozhovorů využívajících dosavadních zkušeností a vědomostí žáků a aktuálních událostí v okolním světě. Neprojevovala se práce s cílem a hlavně tématem hodiny, přirozeně se aplikovaly mezipředmětové vztahy (v návaznosti na prvouku, přírodovědu a vlastivědu). Motivačně působila přiměřenost úkolů i to, že oceňován byl nejen konečný výsledek, ale i snaha, posun ve znalostech a aktivita. Ústní zkoušení mělo charakter zpětné vazby a to při ověřování výchozích znalostí pro uvedení nového učiva. Hodnocení formou známky, pochvaly či kritiky bylo objektivní většinou i slovně zdůvodněné. V závěru hodiny se učitelé omezovali jen na stručné hodnocení výkonu žáků a dosažených výsledků.

V průběhu hodin byl patrný systém obecně známých pravidel jednání, která byla dostatečně zažitá a oboustranně akceptovaná. Komunikace byla vedena v přátelském duchu v atmosféře důvěry a vzájemného respektu. I přes výrazně řídicí postavení vyučující vytvářeli prostor pro diskusi a vyjádření vlastního názoru. Integrovaní žáci jsou přirozenými členy kolektivu, jakékoliv projevy netolerance či omezené spolupráce nebyly sledovány.

Průběh a výsledky vzdělávání ve vybraných předmětech na 1. stupni jsou v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

2. stupeň – skupina přírodovědných předmětů

Průběh výuky byl sledován v hodinách matematiky, fyziky, přírodopisu a chemie. Celkem proběhlo třináct hospitací u všech pedagogů, kteří výše uvedeným předmětům vyučují.

Týdenní dotace uvedených předmětů odpovídá minimu stanovenému učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Předložené tematické plány učiva mají odlišnou úroveň zpracování, v mnoha případech stručné zápisy základních témat dokládají jejich formálnost. Vyučující člení učivo na základě svých zkušeností, méně již s přihlédnutím k aktuálnímu složení třídy. Ve všech sledovaných hodinách bylo téma probírané látky v souladu s osnovami. Počet a obsah laboratorních prací v příslušném školním roce je adekvátní učivu jednotlivých ročníků, materiálnímu vybavení a potřebě aktivního pozorování (v chemii jsou prováděny v ročníku vždy pouze dvě). Písemné záznamy žáků byly předloženy, jsou pedagogy kontrolovány a vyhodnocovány. Bezprostřední příprava učitelů se soustřeďovala na názorný výklad učiva, návaznost na dřívější znalosti a dovednosti žáků a aktualizaci učiva. Učitelé mají informace o zdravotně postižených žácích, zohlednění projevů jejich postižení (např. formou individuálních metod práce, užitím speciálních učebních pomůcek apod.) nebylo sledováno.

Z šesti vyučujících jediná nenaplnuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Nedostatky ve výuce se projevovaly z důvodu krátkodobé pedagogické praxe (časová

organizace vyučovací jednotky, užívání méně efektivních metod výuky, nerespektování psychohygienických zásad výuky).

Výuka probíhá v kmenových a odborných učebnách. Třídy jsou prosluněné, dobře větratelné, světelnou intenzitu lze regulovat žaluziemi. Svou velikostí postačují nižšímu počtu žáků, na druhé straně omezují zařazení alternativních forem práce. Estetická výzdoba je méně podnětná. Vybavení alternativními zdroji aktuálních informací a jejich využití k výuce bylo minimální. Odborné učebny jsou vybaveny novým nábytkem, funkčními rozvody plynu, elektrického proudu a vody. Množství učebních pomůcek je dostatečné, jejich obměna je závislá na přidělených finančních prostředcích. V současnosti se modernizace soustřeďuje na doplnění jednotných řad učebnic a nástěnných přehledů učiva. Při výuce byla účelně zařazována didaktická technika (zpětný projektor a video). Škola má k dispozici výukové programy pro počítače (např. botanika a zoologie, tělověda, desetinná čísla, převody jednotek, Pythagorova věta a další). Širšímu uplatnění ve vlastních hodinách brání velikost počítačové učebny i její vybavení (pouze devět počítačů). Žákům slouží k zápisu učiva a jeho procvičování brožované pracovní i klasické sešity.

Organizace výuky se přizpůsobovala cílům hodin a věkovým zvláštěnostem žáků. Pokyny k jejich průběhu byly jasné, srozumitelné a reakce žáků prokázaly jejich účinnost. V převládající klasické frontální výuce s dominantní úlohou učitele se uplatňoval zejména výklad a řízený rozhovor. Jednostranné činnosti vedly postupně ke ztrátě aktivity a zájmu žáků. Práce ve skupině byla aplikována k nácviku dovedností (sestavování elektrických obvodů, měření hmotnosti těles). V některých případech však byly zařazovány činnosti bez přímé návaznosti k probíranému tématu a narušující jednotu hodiny. Vyučující vhodně a účelně užívali učební pomůcky k demonstračním pokusům případně k názornému výkladu nových pojmů. Často se uplatňovala práce s učebnicí a pracovními sešity, mnohdy však zůstávaly jediným zdrojem informací. Pracovní listy byly zařazovány do výuky pouze v případě ověřovacích prověrek. Jednotné řízené tempo výuky nevyhovovalo individuálním potřebám talentovaných a podprůměrných žáků. Diferenciace podle jejich možností (např. množstvím a obtížností úkolů) nebylo sledováno. Především v matematice se projevovalo nedostatečné využívání aplikačních úloh. V nedostatečné míře se podněcoval zájem žáků samostatným aktivním učením. Poměrně často se realizovala nevhodná forma zápisu učiva diktováním. V některých případech se zadávalo větší množství domácích úkolů. Kvalifikovanost vyučujících se pozitivně projevovala ve věcné správnosti přenášeného učiva a bezchybném užívání odborných termínů.

Intenzivní motivace žáků probíhala zejména v začátcích hodin (např. motivačními rozhovory, návazností na zkušenosti žáků, procvičováním vzorců a názvů sloučenin apod.). V jejím průběhu se nejčastěji uplatňovala aktualizace učiva zajímavostmi a dále problémovými dotazy. K povzbuzení aktivity při nácviku matematických algoritmů volili učitelé formu soutěže, případně se snažili zvýšit podnětnost klasifikací. Pozitivní motivace (např. pochvalou, osobním hodnocením apod.) byla užívána podle osobnosti učitele, celkově byla zařazována minimálně. V průběhu výuky ověřovali učitelé chybné návyky a aktuální úroveň dovedností (např. prací jednotlivců u tabule či procházením a individuální pomocí). Zjištění zpětné vazby dokázali operativně využít k ovlivnění dalšího postupu. Ne vždy měli žáci dostatek informací k výsledkům své práce (výsledky prověrek, chybějící závěrečné hodnocení hodin). Žáci nejsou dostatečně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, vzájemná kontrola chyb nebyla vyžadována. Sledování a hodnocení písemností žáků není ve všech případech systematické, což se projevuje poměrně nízkou úrovní grafického projevu.

V jednotlivých hodinách se projevovala přirozená autorita učitelů, jejich verbální i neverbální projev měl odpovídající úroveň a přispíval ke klidné, pracovní atmosféře. Rozsah a úroveň komunikace odpovídala uplatněným metodám práce. Převládající řízený rozhovor

neumožňoval žákům vyjadřovat své názory v delších souvislých odpovědích. Pozitivně působila vžitá pravidla vzájemné komunikace učitel-žák, sebekázeň a vystupování žáků byly příkladné. Jediný drobný projev nevhodného chování žáků zvládl pedagog profesionálně a nenarušil přitom průběh výuky.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Kvalita výuky přírodovědným předmětům druhého stupně je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

V souhrnu jsou plánování a příprava, organizace, metody, formy práce a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako průměrné. Materiální a personální podmínky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny velmi dobré. Větší rezervy se objevují v práci 2. stupně a obecně v oblasti organizace, forem a metod práce.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Škola se dlouhodobě zaměřuje na práci se žáky se specifickými poruchami učení. Po vytvoření technických a materiálních předpokladů se v posledních letech oblast profilace rozšířila i na žáky s tělesným a kombinovaným postižením.

Základním článkem plánovacího systému je celoroční plán práce na školní rok 2001/2002. V jeho úvodní části poskytuje ředitel souhrn informací o reálných činnostech, které proběhly v uplynulém školním roce. Výčet pozitivních zpráv není doplněn analýzou. Prioritní úkoly stanovené pro jednotlivé oblasti řízení a správy školy jsou definovány v obecné poloze, (včetně termínu - celoročně a zodpovědnosti - všichni). Z didaktického hlediska lze usuzovat na preferování zásady výchovného vyučování a individuálního přístupu i když některé úkoly jsou zřejmě spíše deklarované (výchova k evropanství, pěstovat vlastenecký cit). Součástí plánu jsou harmonogramy mimovyučovacích aktivit a soutěží, organizace školy a přehledy dílčích úkolů vyplývajících z potřeb provozu, spolupráce s výchovnými partnery, bezpečnosti a ochrany zdraví. Měsíční plány jsou přehledem aktuálních akcí a probíhajících činností, úkoly celoročního charakteru zde přenášeny nejsou. Scházející plánovací systém potvrzuje i skutečnost, že na celoroční plán nenavazují dílčí plány např. metodických orgánů, výchovného poradce atd.

Při plánování vzdělávacího procesu jsou podle finančních možností akceptovány požadavky učitelů na materiálně technické vybavení. Další vzdělávání pedagogických pracovníků není plánováno ani projednáváno s kolektivem. Řídí se aktuální nabídkou vzdělávacích center, zájmem učitelů a finančními možnostmi. V minulých letech bylo upřednostňováno vzdělávání zaměřené na preferované poruchy učení, výuku cizích jazyků a školský management.

Směrem ke sledovaným předmětům: škola využívá variabilnost učebního plánu realizovaného vzdělávacího programu a posiluje výuku matematiky v 6., 8. a 9. ročníku o jednu hodinu týdně. Jediným konkrétním úkolem v celoročním plánu práce vztahujícím se k výuce je zaměřovat se na numerické dovednosti, ostatní mají opět obecný charakter (např. prostudovat osnovy, vytvořit plán učiva, zavádět myšlenky J. A. Komenského, rozvíjet týmovou práci). Při tvorbě nabídky volitelných předmětů přihlíží vedení k personálním možnostem a využívá materiálně technické podmínky školy (počítačové vybavení odborné pracovny). Zatím nebyly v tomto směru ověřovány požadavky rodičů a zájem žáků.

Přírodovědné učivo prohlubuje v 7. a 9. ročníku volitelný předmět Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (v 7. ročníku se zaměřením na biologii, v 9. ročníku na fyziku) v rozsahu jedné hodiny týdně. Obsahová náplň sleduje praktická pozorování a nácvik laboratorních technik. Témata biologického semináře korespondují se základním učivem přírodopisu. Zájemcům je každoročně nabízena příprava k přijímacím zkouškám na střední školy. Z nabídky devíti zájmových kroužků lze uvést rybářský a chovatelský, kde si mohou svůj specifický zájem o přírodovědné předměty žáci doplňovat praktickými dovednostmi.

Organizování

Organizační schéma, které zahrnuje vnitřní strukturu i vnější výchovné partnery, je doplněno povinnostmi pracovníků (bez pravomocí) v návaznosti na funkční zařazení. Schází rozdělení zodpovědnosti za průběh a výsledky výchovně vzdělávacího procesu. Zástupkyně ředitele zajišťuje materiální a provozní podmínky, kontroluje dokumentaci třídních učitelů, správní zaměstnance a školní družinu. Jako statutární zástupce nemá jednoznačně stanoveny kompetence v případě nepřítomnosti ředitele. Vedení školy je jen výjimečně rozšiřováno o výchovnou poradkyni, která ač tuto funkci vykonává dlouhodobě nemá požadované kvalifikační studium. Její pracovní náplň neodpovídá výši sníženého pracovního úvazku. Zabývá se pouze volbou povolání, není koordinátorem péče o integrované žáky a není preventistou negativních jevů. Úvazek má snížený v maximální možné výši a to o tři hodiny.

Vyučování probíhá v běžně vzniklých třídních kolektivech, v 6. ročníku doplněných žáky z Krmelína. Organizace vyučování a přestávek vyhovuje právním normám, příslušná dokumentace (rozvrhy hodin učitelů i tříd, přestávek a dozorů pedagogů, Řád školy) je řádně vedena a zveřejněna. S ohledem na dopravní dostupnost je začátek vyučování stanoven na 7:25 hod. Na formální nedostatky vyskytující se ve vyplňování třídních výkazů, katalogových listů a vysvědčení byl ředitel upozorněn.

Jako poradní orgán působí pedagogická rada. Vzájemnou informovanost zajišťují písemné materiály zveřejněné ve sborovně (měsíční plány práce, harmonogramy aktivit, aktuální zprávy výchovných partnerů), pravidelné měsíční pracovní porady a pedagogické rady. Ochrana osobních dat zaměstnanců i žáků je zabezpečena. Učitelé mají k dispozici kopírovací přístroj, počítače (vnitřní síť) a Internet.

Žáky informují třídní učitelé na pravidelných besedách, členové žákovského parlamentu a výchovná poradkyně, ke stejnému účelu slouží školní rozhlas i aktualizované nástěnky. Rodičům zprostředkovávají aktuální sdělení běžné prostředky (žákovské knížky, rodičovské schůzky čtyři až pětkrát ročně, individuální pohovory, výroční zpráva, společné akce rodičů a dětí). Zpětnovězně působí spolupráce vedení školy a Unie rodičů, která je iniciativním a vstřícným partnerem. Škola vydává vlastní časopis „Dušanovy zápisky“ a pravidelně přispívá do místního Staroveského zpravodaje.

Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2000/2001 zveřejňuje požadované informace o výsledcích vzdělávání a výchovy, přehled mimoškolních aktivit a úspěšnost práce s talentovanými žáky. Text poskytuje dostatečné množství podkladů k sebehodnocení, které však zatím škola ve zprávě neprovádí. Souhlas s uvedením osobních údajů zaměstnanců školy je písemně doložen. Školu si občané spojují s dnes již tradičními akcemi pořádanými u příležitosti vánočních a velikonočních svátků, Dne matek, Dne dětí i s četným veřejným vystoupením.

Rozhodnutí ředitele jsou doložitelná pouze v případech odkladu školní docházky, pro ostatní nejsou písemné podklady. Pracovníkům je vytvářen prostor pro podněty a připomínky, zejména při přípravě ročního plánu. S ohledem na svůj význam je nedostatečně využívaná zpětná vazba, která zajišťuje vzájemnou informovanost ve směru ředitel-učitel, ředitel-vedoucí metodického orgánu a která ověřuje účinnost rozhodovacích aktů.

Směrem ke sledovaným činnostem: zavedené poradní orgány (předmětová komise matematiky a přírodních věd) nemají s vedením školy potřebný kontakt, přenos kompetencí není uplatňován. Pro svou činnost mají vyčleněný poměrně omezený prostor (příprava plánu práce, organizování schůzek, zajišťování vzájemné informovanosti o problematice předmětu a materiálního vybavení). Metodické sdružení 1. stupně se k pravidelným schůzkám schází v průměru čtyřikrát ročně. Vzájemná každodenní komunikace mezi vyučujícími je ztížena skutečností, že třídy se nenacházejí v jedné budově. Hlavní náplní práce metodického sdružení je aktualizace a konzultace tématických plánů na začátku školního roku, dále pak výběr učebnic a učebních pomůcek, organizace soutěží, prezentace školy na veřejnosti hlavně v rámci obce a spolupráce s okolními školami. Vlastní metodickou práci (např. sledováním průběhu a výsledků výchovně vzdělávacích činností) se nezabývají.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel využívá soudržnost kolektivu a jejich zájem o společnou účast na prezentaci práce školy. Uplatňuje demokratický způsob vedení a zaujímá pozici koordinátora. Staví na zkušenosti a zodpovědnosti pedagogů. Zatím nevymezil prostor a nepřipravil adekvátní podmínky pro uplatnění iniciativy a tvořivosti pracovníků (jednoznačné stanovení cílů vzdělávacího procesu, kompetence poradních orgánů, cílené vzdělávání pedagogických pracovníků, metodická práce). Ve způsobu vedení převažuje sociální orientace, je uplatňován osobní kontakt s učiteli, který urychluje řešení případných problémů. Profesní vztahy se zástupkyní jsou podloženy dlouholetým partnerským působením na zdejší škole a vzájemným respektem. Operativní řízení navazuje na plánování pouze z pohledu přípravy a organizačního zabezpečení činností. Z části se odvíjí i od výsledků kontrol jednotlivých oblastí práce školy, spíše však reaguje na okamžitý problém a potřebu jeho řešení. Jeho účinnost snižuje nedůsledná kontrola jednotlivých činností (např. kvality a výsledků vyučovacího procesu na 2. stupni) a nefunkční zpětná vazba. Pro další pozitivní vývoj školy jsou zajišťovány především materiálně technické podmínky, využívány profesní zájmy a předpoklady jednotlivců. Systém hmotné a morální stimulace je vytvořen, kritéria hodnocení jsou pestrá, ale nepodněcují tvořivost učitelů a zájem o změny v dosavadním pojetí výuky. Osobní příplatky jsou přehodnocovány pravidelně dvakrát ročně. Osobně nejsou projednávány. Pravidelné sebehodnocení škola provádí na pedagogických radách. Vychází z výsledků žákovských soutěží, přínosu navštívených a organizovaných akcí a ohlasu realizované aktivity a veřejného vystoupení.

Se zaměřením na sledované předměty: matematika a přírodovědné předměty na 1. stupni kontroluje zástupkyně ředitele, na 2. stupni ředitel. V prodloužené linii jsou jmenováni (bez písemného dokladu a stanovených pravomocí) zodpovědní zástupci předmětových komisí příbuzných předmětů a to: matematiky a fyziky, přírodopisu, pracovní činností, technických prací a rodinné výchovy, chemie a metodické sdružení 1. stupně. Péče o talentované žáky je prokazatelná účastí v široké škále soutěží a olympiád, jejichž podrobný výčet uvádí výroční zpráva. Zajišťována je i příprava žáků na přijímací zkoušky. Z předloženého přehledu o účasti na dalším vzdělávání pedagogů je čitelná poměrně nízké zapojení do oborových a metodických kurzů.

Kontrolní mechanismy

Trvalé úkoly na něž se zaměřuje vedení školy v průběhu celého školního roku (pravidelně je sledována úroveň grafického projevu žáků a vedení třídní pedagogické dokumentace) jsou součástí ročního plánu práce. Vlastní plánování má dvojí písemnou formu. Plán kontrolní činnosti ředitele stanoví oblasti kontroly (hospitační činnost, kontrolní práce, písemné žákovské projevy, dozory, čistotu školy, žákovskou dokumentaci, školní družinu, žákovskou

samosprávu a vzájemné hospitace), cíl a její frekvenci v průběhu roku. Další dokument má tabulkovou podobu, uvádí konkrétně sledovaný jev, termín kontroly a plnění. Není však doplňován, vyhodnocován a není v něm zahrnuta kontrola dlouhodobých úkolů uvedených v ročním plánu. Zástupkyně plánuje hospitační činnost na jednotlivé měsíce, hospitace jsou cílené a jejich závěry jsou s jednotlivými učiteli projednávány. Do doby inspekce provedl ředitel 5 a zástupkyně 19 hospitací, z nichž předložili písemné zápisy. Způsob vedení zápisu umožňuje posoudit stavbu hodiny i její efektivitu s ohledem na zvolené formy práce. Zobecněné poznatky z kontrolní a hospitační činnosti nejsou na programu jednání metodických orgánů ani nevyplývají se zápisu pedagogických rad. Následné kontroly odstranění negativních zjištění nemají požadovanou účinnost. Předložený systém kontrolní a hospitační činnosti je velmi dobrý. Dosud není doložitelný odpovídajícími podklady, což v konečném důsledku zpochybňuje jeho funkčnost.

Se zaměřením na sledované předměty: sledování výsledků učení a efektivitu aplikovaných forem a metod vzdělávání není systémově koordinováno. Výsledky učení si dvakrát ročně vždy v 5. ročníku ověřuje zástupkyně vlastními písemnými pracemi z matematiky (i českého jazyka). V případě negativních závěrů hospitačních zjištění provádí kontrolní testování i v ostatních třídách (nebo předmětech). Plánované zářijové vstupní prověrky ředitele pro žáky 6. ročníku se neuskutečnily. Vyučující připravují z matematiky čtvrtletní písemné práce, které vyhodnocují pouze pro vlastní potřebu. Způsob oprav nemá potřebnou vypovídací hodnotu. Analýza k celkovému posouzení úrovně výuky předmětu v rámci vedení prováděná není.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Při plánování práce školy jsou základní cíle vymezeny, podceněn je význam tematických plánů. Protože nejsou jednoznačně stanoveny kompetence (zejména pravomoce), není organizační struktura funkčně využívána. Hospitační činnost a kontrola úrovně vyučovacího procesu je velmi dobrá na 1. stupni, na 2. stupni vykazuje rezervy. Schází práce s informacemi zpětné vazby, která ověřuje účinnost přijatých opatření. K pozitivní atmosféře a vyrovnaným sociálním vztahům v pedagogickém kolektivu přispívá klidné a otevřené jednání členů vedení školy.

Plánování, organizace, vedení, motivování a kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Kontrolované období: kalendářní rok 2001

Rozpis neinvestičních výdajů státního rozpočtu pro ekonomické zabezpečení základní školy (dále ZŠ) byl proveden z úrovně Okresního úřadu ve Frýdku-Místku normativní metodou, podle principů osvědčených v předchozích letech. ZŠ nebyla účetní jednotkou, disponování se státními prostředky příslušelo okresnímu úřadu (dále OkÚ) a s ohledem na povahu úkolů rovněž řediteli školy. Průběžné čerpání výdajů státního rozpočtu včetně vyhodnocení hospodaření bylo zabezpečováno OkÚ.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Rozpis rozpočtu neinvestičních výdajů regionálního školství v oblasti stanovených ukazatelů (počet zaměstnanců, prostředky na platy pedagogů a provozních pracovníků) provedl OkÚ pouze orientačně, včetně zabezpečení nárůstu finančních prostředků na platy zaměstnanců, vyplývající z novely Nařízení vlády o platových poměrech s účinností od 1.ledna 2001.

Kontrolované období v oblasti personální a platové agendy: stav ke dni kontroly

Ředitel byl ustanoven do funkce dne 1.prosince1990 rozhodnutím vedoucího odboru školství ONV ve Frýdku-Místku a na základě výsledku konkurzního řízení ze dne 23. července1997 potvrzen ve funkci ředitelem Školského úřadu ve Frýdku-Místku. Zástupkyně ředitele byla jmenovaná do funkce dnem 3.prosince 1990 a dnem 1.ledna 2002 potvrzena ve funkci (z důvodu přechodu školy do právní subjektivity). Ke dni inspekce škola zaměstnává devatenáct učitelů a dvě vychovatelky školní družiny. Obslužný provoz zajišťuje osm nepedagogických pracovníků a sedm pracovníků školní jídelny (včetně vedoucí). Zařazení zaměstnanců do příslušných platových tříd odpovídá skutečně vykonávané práci a je v souladu s katalogem prací. Ředitel nedoložil popisy pracovních činností zaměstnanců, jak stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení. Vzhledem k tomu, že základní škola vystupuje z pozice zaměstnavatele, je nutné bezodkladně doplnit personální a platové spisy o veškeré dokumenty, které je subjekt v souvislosti s pracovním poměrem oprávněn po zaměstnancích požadovat, a kterými zaměstnanci uplatňují svá práva. V této oblasti nebylo zjištěno porušení platných právních předpisů.

Z důvodů zabezpečení rovnoměrné úrovně odměňování a rovnoměrného čerpání mzdových prostředků v jednotlivých čtvrtletích roku 2001 stanovilo MŠMT, stejně jako v předchozích letech, princip rozdělení nenárokové složky platu na minimálně 80 % osobních příplatků a maximálně 20 % odměn. Škola čerpala na osobní příplatky 85 % a na odměny 15 % a stanovené ukazatele tím dodržela. V této oblasti nebylo zjištěno porušení platných právních předpisů.

Na platových výměrech zaměstnanců jsou uvedeny všechny složky platu, zdůvodnění poskytnutí osobních příplatků je doloženo v příloze. Průměrný měsíční osobní příplatek pedagogických pracovníků dosahoval ke dni inspekce výše 12 % příznaných tarifních platů a nepedagogických pracovníků 9 %. Mimořádné odměny byly poskytovány na základě písemných návrhů ředitele za činnosti související s přípravou žáků k soutěžím a olympiádám, za mimoškolní aktivity ve prospěch žáků, prezentaci školy na veřejnosti a účast na akcích pořádaných Sborem pro občanské záležitosti obce. Příplatky za vedení jsou stanoveny řediteli, zástupkyni ředitele a vedoucí školní jídelny. Zvláštní příplatky za soustavný výkon práce třídního učitele jsou poskytovány čtrnácti učitelům v rámci rozpětí stanoveném Nařízením vlády. V oblasti nárokových a nenárokových složek platů nebylo zjištěno porušení platných právních předpisů.

Byl předložen výkaz o stavu a pohybu fondu k 31.12.2001 zpracovaný školou a odsouhlasený OkÚ ve Frýdku-Místku. Provedenou kontrolou výdajových dokladů nebyly zjištěny nedostatky. Hospodaření s prostředky vyčleněného FKSP bylo prováděno bezhotovostním platebním stykem prostřednictvím účtu vedeného u peněžního ústavu. Nebylo zjištěno neoprávněné čerpání, ZŠ postupovala v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Rozpis ostatních neinvestičních výdajů státního rozpočtu byl rozepsán OkÚ z celkového objemu neinvestičních výdajů ve výši a struktuře nezbytné pro zajištění potřebných činností. Čerpání bylo zabezpečováno rovněž OkÚ na základě předložených požadavků ZŠ. V oblasti

hodnocení efektivnosti čerpání ostatních neinvestičních výdajů nebylo zjištěno porušení platných zákonných norem.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

V rámci ostatních neinvestičních výdajů vyčlenil OkÚ prostředky účelově vázané na učebnice, učební pomůcky, prostředky na plavecký výcvik žáků a školní potřeby a pomůcky pro integrované žáky. Účelovost finančních prostředků na zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byla v průběhu sledovaného roku zrušena. Čerpání limitu prostředků na DVPP pro školy bez právní subjektivity i po dalším účelovém posílení zdrojů v závěru roku 2001 zabezpečoval OkÚ na základě předložených požadavků. V průběhu kontroly byl předložen přehled účasti na vzdělávacích akcích. Prostředky na DVPP byly čerpány efektivně a v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Škola neměla ze státního rozpočtu přiděleny žádné investiční prostředky.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Škola nezpracovávala výroční zprávu o hospodaření.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Provedenou kontrolou přidělených finančních prostředků nebylo zjištěno nehospodárné nebo neefektivní hospodaření s přidělenými finančními prostředky.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Žáci se specifickými poruchami učení a žáci s kombinovanými vadami integrovaní do běžných tříd

Ve školním roce 2001/2002 je ve škole 21 integrovaných žáků se specifickou poruchou učení, 4 žáci tělesně postižení a 1 žák s kombinovanými vadami.

Součástí systému reedukační péče je individuální náprava prováděná v rozsahu doporučeném pracovníky pedagogicko psychologické poradny, zajišťování speciálních pomůcek a potřeb, způsob klasifikace (slovní hodnocení), vzájemná spolupráce a předávání informací mezi učiteli provádějící nápravu a třídními učiteli (případně učiteli vyučujícími daný předmět). Reedukační péči zajišťuje sedm pedagogů, kteří jsou proškoleni v dané problematice. Tuto činnost vykazují jako přesčasovou práci (podle striktního pokynu okresního úřadu). Náprava probíhá v osmi skupinách a je rozvržena na všechny dny v týdnu. Začíná nejdříve v 11:10 hodin a končí nejpozději ve 14:00 hodin. Nejvíce skupin pracuje ve čtvrtek (šest), nejméně v pátek (dvě). Jen někteří pedagogové ale projevují zájem o další sebevzdělávání a své znalosti si průběžně rozšiřují. Předložená osvědčení o návštěvě kurzů z r. 1993, 1994 dále aktualizována nejsou, jiná jsou např. i z r. 2000 a 2001. Jedna učitelka získala 2. cenu MŠMT ČR Pedagogická tvořivost 1999 za práci na téma Vztah žáků základní školy ke zdravotně postiženým spolužákům. S jednou výjimkou mají všichni učitelé na 1. stupni požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost a všichni byli v dané problematice proškoleni. Dvě osobní asistentky mají požadovaný rekvalifikační kurz. Za metodické vedení a koordinaci vzájemného působení zodpovídá zástupkyně ředitele (má kvalifikační studium výchovného

poradenství). V závěru školního roku učitelé provádějící nápravu píší zprávu o výsledcích reedukační péče pracovníkům poradny, kteří posoudí odborným vyšetřením výsledný stav a poskytují škole zpětnou vazbu.

Žáci se specifickými poruchami učení a jiným postižením mají zpracovány individuální vzdělávací plány, stanovené úkoly jsou konkrétní a vychází z odborného vyšetření. Písemné doklady o seznámení rodičů s individuálním vzdělávacím plánem nebyly předloženy. Úkoly jsou stanoveny zejména pro český jazyk, cizí jazyky a pracovní činnosti. Učební a speciální pomůcky jsou zajištěny podle individuálních potřeb a doporučení pracovníků poradny. K dispozici jsou i speciální výukové programy pro osobní počítače.

Na pedagogických radách jsou všichni vyučující informováni o výsledcích kontrolních vyšetření i dalších požadavcích na individuální přístup. Předložená pedagogická dokumentace a individuální vzdělávací plány potvrzují funkční systém reedukační péče.

Ve vyučovacích hodinách kde proběhly hospitace byla sledována práce osobních asistentek s tělesně postiženými žáky. Výraznější formy diferenciací či individuální přístup v práci s integrovanými žáky nebyl zjevný.

Na základě inspekčních zjištění je práce s integrovanými žáky hodnocena jako velmi dobrá s výraznými pozitivy ve směru zajištění materiálně technických podmínek a získávání zpětnovazebních informací z výsledků průběžných vyšetření.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina vydaná Zastupitelstvem obce Stará Ves nad Ondřejnicí ze 26.11.2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 30 041/01-21 ze dne 21.1.2002
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. – 9. ročníku navštěvujících školu ve školním roce 2001/2002
- učební plán školy, tematické plány sledovaných předmětů zpracované pro školní rok 2001/2002
- dokumentace k řízení školy (plány kontrolní a hospitační činnosti, Organizační řád, organizační schéma ze dne 30.8.2001)
- další dokumentace stanovující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti (vnitřní řád školy, řád odborné pracovny, rozvrh hodin, dozorů)
- Plán práce na školní rok 2001/2001
- přehled integrovaných žáků a organizace nápravy specifických poruch učení
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- personální dokumentace pedagogických pracovníků školy, včetně dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání
- podkladová inspekční dokumentace pro základní školy
- rozpočet neinvestičních výdajů na rok 2001 ze dne 28.2.2001
- změna rozpisu rozpočtu, dopis OkÚ čj. 37/2001-Th/394 ze dne 14.9.2001
- personální a platová dokumentace zaměstnanců školy ke dni kontroly
- kritéria pro poskytování odměn zpracovaná v srpnu 2001
- aktuální seznam zaměstnanců
- Sestava o čerpání mzdových prostředků za 1 až 12/2001
- rozpočet vyčleněného FKSP ze dne 6.4.2001, tvorba příjmů, výdajů a čerpání
- doklady vyčleněného FKSP za rok 2001
- přehled o účasti zaměstnanců školy na akcích DVPP

ZÁVĚR

Základní škola ve Staré Vsi nad Ondřejnicí realizuje vzdělávací program v rámci osnov a řídí se platnými právními předpisy. K porušení došlo pouze v případě odborné a pedagogické způsobilosti, kterou nesplňuje jedna učitelka. Nebylo shledáno nevhodné zacházení se svěřenými finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu.

Plánování nevytváří návazný systém. Vedení školy nevyužívá krátkodobé plány k zajišťování dílčích úkolů ve směru koncepčního záměru a dlouhodobých priorit. Celoroční plán práce je tak spíše formální záležitostí.

Pojetí výuky jednotlivými učiteli se projevuje standardními postupy, které preferují. Rezervy jsou v zařazování aktivizujících činností, vedení žáků k sebekontrolě a sebehodnocení. Podcenění plánovaného zapojení pedagogů do dalšího vzdělávání je zjevné ve stagnaci odborného růstu učitelů a malé orientaci v současných výukových trendech.

Průběh a výsledky vzdělávání sledované skupiny předmětů jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Dosud aplikovaný styl zúčastněného řízení staví na volném průběhu událostí a minimu organizačních zásahů. Je operativní, avšak ne ve všech směrech dostatečně účinné. Dlouhodobě převládá zaměření na správu školy a provozní záležitosti. Kontrolní mechanismy jsou zpracované, systém však dosud není efektivně a v plném rozsahu využíván. V klimatu školy se pozitivně projevuje otevřenost vzájemných vztahů mezi členy vedení a ostatními pedagogy. Profesní aktivity učitelů směřující k žákům přispívají k upevnování dobrého jména školy.

Podmínky vzdělávání jsou v souhrnu hodnoceny jako průměrné.

Ve srovnání se zjištěním ČŠI zaznamenaným v inspekční zprávě čj. 142 195/98-11083 ze dne 27. dubna 1998 se obnovou převážně většiny žákovského nábytku a vybavení školní jídelny zlepšilo pracovní prostředí a kultura stolování. Škola trvale zajišťuje systematickou péči integrovaným žákům s poruchami učení, kterou rozšířila i na žáky s tělesným postižením a kombinovanými vadami. Udržuje si rovněž estetickou úroveň výzdoby společných prostor. Na doporučení vyplývající z inspekčních zjištění je zřejmá reakce pouze na 1. stupni.

Doporučení

Zákon o platu a vládní nařízení o platových poměrech zaměstnanců umožňuje zaměstnavateli vydáním vnitřního platového předpisu vhodně a účelně upravit některá ustanovení závazných právních předpisů, při dodržení obecně závazných ustanovení. Vzhledem k tomu, že škola je od 1. ledna 2002 právním subjektem je vhodné zpracovat vnitřní platový předpis, s převzetím základních ustanovení zákona o platu a nařízení vlády, s využitím bližší úpravy pravidel. Mimo jiné se jedná i o způsob stanovení nenárokových složek platů zaměstnanců, stanovení kritérií pro poskytování osobních příplatků a odměn.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Dufková	V. Dufková
Členové týmu	Mgr. Jiří Crhonek	Jiří Crhonek
	Mgr. Pavel Tisovský	Pavel Tisovský
Další zaměstnanci ČŠI	Zdenka Trubačová	

V Novém Jičíně dne 2. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. duben 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Pavel Plečka

P. Plečka
podpis

Předmětem orientační inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy KÚ Moravskoslezského kraje	2002-04-17	144 139/02-11128
Zřizovatel OÚ Stará Ves n. O.	2002-02-17	144 140/02-11128
Rada školy není zřízena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány